

فهرست کتابهاییکه در رد و هابیت نوشته شده

پدیدآورنده (ها) : باقری بیدهندی، ناصر

فلسفه و کلام :: نشریه درسهایی از مکتب اسلام :: اردیبهشت ۱۳۶۸، سال ۲۹ - شماره ۱

صفحات : از ۵۸ تا ۶۳

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/51629>

دانلود شده توسط : محمد باقری صدر

تاریخ دانلود : ۱۴۰۱/۱۰/۲۶

مرکز تحقیقات کامپیوتري علوم اسلامي (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتري علوم اسلامي (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین](#) و [مقرات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

مقالات مرتبط

- فهرست کتابهایی که در رد وهابیت نوشته شده است
- فهرست کتابهاییکه در رد وهابیت نوشته شده (۴)
- صلح گرایی و خشونت زدایی در اسلام و مقایسه با دین های یهود و مسیح
- سیری اجمالی بر موضوع مطالعات دین و سلامت
- بزرخ تن، تناقض در هویت جنسی و جنسیتی؛ مطالعه ای در سازگاری اجتماعی ناراضیان جنسی
- حق سلامت جنبن از منظر اخلاق، فقه و حقوق پژوهشی
- خطوط کلی نظام تربیتی اسلام
- روش تربیتی مبتنی بر «عادت»، روشی فراموش شده (بخش پایانی)
- گواهی سلامت پیش از ازدواج از منظر اسناد بینالمللی حقوق بشر با تاکید بر حقوق کودک
- اسطوره همزدگان در داستان های «بوف کور» و «پیکر فرهاد»
- نقدی بر مقاله «بکر نمایی از منظر فقه پژوهشی»
- ایران امروز: اصول گرایی، ماهیت و مؤلفه های آن

عناوین مشابه

- فهرست کتابهاییکه در رد وهابیت نوشته شده (۳)
- فهرست کتابهاییکه در رد وهابیت نوشته شده (۴)
- فهرست کتابهایی که در رد وهابیت نوشته شده است
- بیان همگن سازانه در متن نوشته های توصیفی امیل زولا: رد پای ناتورالیسم یا بازنمود اندیشه ای تخیلی؟
- فهرست کتابهای منتشر شده در ماههای خرداد و تیر ۹۰
- اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه معدن» (اعاده شده از شورای نگهبان)
- اسامی موسسات حسابرسی و حسابداران رسمی مشمول تنبیهات ردیف های ۴ الی ۶ ماده ۳۶ اساسنامه در
- فهرست مزبور درج نشده است. موسسات ادغام شده
- آسیب شناسی جایگاه دیوان عدالت اداری در خروج آثار تاریخی و فرهنگی از فهرست آثار ملی ثبت شده
- مطالعه تطبیقی حسنیت در کشورهای حقوق نوشته شده و حقوق کامن لا
- یکی از قدیمترین شرح مخزن اسرار نظامی، نوشته شده در هند

ناصریاقری بیدهندی

فَرَسْتَ كَتَابَهَا كَهْ دَرَرَدْ وَهَمِيْشْ نُوشْهَشْهَهَا

موسین مذهب و هابیت

نخستین کسی که مسلک "وهابی" را بنیان گذاری کرد و در راه ترویج آن به شدت کوشید محمدين عبدالوهاب بود که در سال ۱۱۱۵ یا ۱۱۱۱ هـ در شهر عیینه نجد، متولد شد و با اینکه معتقدات او قرنها قبل از وی توسط افرادی چون "ابو محمد بربهاری" حنبلي در قرن چهارم و "عبدالله بن محمد عکبری" حنبلي (ابن بطه) و "احمد بن تیمیه" و شاگردش "ابن قیم جوزیه" و "ابن عبدالهادی" و دیگران اظهار شده بود اما محمدين عبدالوهاب اولین فردی بود که پس از اظهار معتقدات خود در راه اجرای آنها قیام کرد و برخی از امراء نجد را نیز با خود همکر و همراه ساخت و لذا توانست مسلک وهابیت را پدید آورد و آنکه برای ایجاد شکاف بین مسلمین به تحریک استعمار انگلستان، تقریباً در ممالک اسلامی شیوع یافت و نویسنده‌گان مزدور نیز آن را در بین مردم ترویج کردند.

محمدين عبدالوهاب تحصیلات خود را نزد پدر خود که از علمای صالح بود شروع کرد و محضر درس عالمان مکه و مدینه را نیز درک کرد، در بصره در جلسه درس شیخ "محمد محمودی" حاضر شد و سپس به ایران سفر کرد و نزد مدرسان حوزه اصفهان به تحصیل پرداخت و در ضمن تحصیل احیاناً از عقاید خود پرده بر می‌داشت، پدرش که انحرافاتی در او می‌دید از آینده اش می‌ترسید و مردم را از پیرویش بر حذر می‌داشت در سال ۱۱۵۳ که پدرش درگذشت با جرات بیشتر

معتقدات خود را آشکار ساخت و مردم را در عقایدشان تخطیه می کرد جمعی به او گرویدند و او شهرت یافت.

در سال ۱۱۶۰ پس از گریختن محمد بن عبدالوهاب از عینه وارد شدن به "درعیه" محمد بن سعود جد سعودیها که امیر درعیه بود به او گروید و بهاری او شافت و لذا او و فرزند و نواده اش عبدالعزیز و سعود از نخستین افرادی بودند که بیانگذار وهابیت را در عقاید ویژه اش کردند و پس از آنکه محمد بن سعود داماد محمد بن عبدالوهاب شد رابطه نزدیکتری میان آنان به وجود آمد.

در پناه این همبستگی بود که گروهی دیگر از مردم به تبعیت از محمد بن عبدالوهاب درآمدند آنکه او به رؤسا و قضات نجد نامه نوشته و طی آن از آنان خواست که از او اطاعت کنند برخی پذیرفتند و برخی هم وی را به استهزا و تمسخر گرفته و اورا جادوگر، جاه طلب، منحرف دانستند.

محمد بن عبدالوهاب به این بسنده نکرد با لشکرکشی های پیاپی، مردم نجد را به اطاعت خود درآورد و به سلطه آل سعود برسزمن نجد کم کرد.

و مرحوم علامه سید محسن امین در ارتباط با گرایش اهل سنت بعاین مذهب گوید آنچه این مذهب را در نظر برخی برادران اهل سنت نیکو زیبا جلوه داده آن است که این مذهب به ظاهر با بدعت ها که در آن زمان رواج داشته بمخالفت و مبارزه برخاسته است ولی افراط و زیاده روی غالباً آفتی است که بیش از آنکه اصلاح کند افساد می نماید و کل یدعی و صلا بلیلی (و همه وصال لیلی را مدعاو ند) محمد بن عبدالوهاب به سال ۱۲۵۶ هـ درگذشت اما فکر و عقاید انحرافی او توسط فرزندش عبدالعزیز و پس از مرگ او فرزندش سعود و پس از فوت او بواسطه پسرش عبدالله ترویج شد و پس از آنها توسط عالمان آنان و علمای بسیاری از شیعه و اهل سنت برعلیه افکار او به پا خاستند و آثاری از خود به جای گذاشتند که به اهم آنها در دو بخش اشاره می شود:

بخش اول :

۱- آئین وهابیت :   جعفر سبحانی :   دارالقرآن الکریم - قم

نویسنده محقق هدف کتاب را اینگونه بیان می کند :

ما در این رساله، کلیات مسائل مورد اختلاف وهابیان با سائر طوائف اسلامی را عنوان کرده و از طریق کتاب و سنت، نظریه اسلام را روشن ساخته ایم.

- كتاب از يك پيشگفتار و ۱۹ فصل تشکيل شده است.
- كتاب در ۳۵۶ صفحه به قطع وزيري است.
- ۲- آيات البينات في قمع البدع والضلال^۱،شيخ محمد حسين كاشف الغطا
بن حسين (م ۱۴۷۳ق) چاپ نجف ۱۳۴۵ هـ
- ۳- الاصول الاربعة في تردید الوهابیه : خواجه محمدحسن جانصاحب‌هندي
محدثی تاريخ تالیف ۱۳۳۶ هـ
- ۴- اظهار العقوق منع التوسل بالنبي والولی الصدوق .شيخ مشرفی
مالکی جزائری
- ۵ - ازهاق الباطل في رد شبه الفرقة الوهابیه : آقامیرزا محمدبن عبدالوهاب
بن داود همدانی .
- ۶- الانتصار لل AOLIYAH الابرار : طاهر سبل حنفى
- ۷- الاقوال المرضیه : محمد عطاء الله بن ابراهیم بن یاسین الکشم^۲
از فقهای حنفیه است.
- ۸- الاوراق البغدادیه : شیخ ابراهیم راوی (رئيس طریقه رفاعیه)
- ۹- البراهین الساطعة : شیخ سلامہ العزامی (م ۱۴۷۹ هـ)
- ۱۰- البراهین الجلیه في رفع تشکیکات الوهابیه^۳: سید محمد حسن قزوینی
حائزی بن محمدباقر، چاپ مطبوعات النجاح در سال ۱۳۴۶ هـ نوشته شده
این کتاب تحت عنوانین زیر به فارسی برگردانده شده است:
- الف - فرقه وهابی و پاسخ به شباهات آنها با مقدمه و ترجمه از علی دوانی
چاپ از وزارت ارشاد اسلامی ، ترجمه بخش دوم کتاب فوق است در ۲۴۰ صفحه
- ب - نقدی بر اندیشه وهابی ها ترجمه از حسن طارمی ، چاپ از وزارت فرهنگ
و ارشاد اسلامی ۱۷۵ صفحه
- ۱۱- بحوث مع اهل السنة و السلفیة: مهدی حسینی روحانی ، المکتب

۱- مؤلفین کتب چاپی ج ۲ ص ۸۱۸

۲- معجم المؤلفین ج ۱۰ ص ۲۹۳

۳- نقیاء البشر ص ۳۸۹ مؤلفین کتب چاپی ج ۲ ص ۵۲۵

الاسلامیه تاریخ تالیف ۱۳۹۸ هـ ، ۲۸۸ صفحه

استاد روحانی همچنین رساله‌های مختصراً در اطراف همین موضوع دارد که یکی از آنها رساله کوچکی است تحت عنوان فرقه السلفیه که در مجله نور علم چاپ شده و همین رساله در کنفرانس علوم انسانی ژاپن به عربی و انگلیسی چاپ و منتشر شده است.

این کتاب عموماً در مسائل مورد اختلاف بین شیعه و اهل سنت است و از آنجا که فرقه سلفیه سبیل مطالب اهل سنت را دارند طرف حجت و مخاصمه بالخصوص آن‌اند و اما عقاید سائر اهل سنت تعدیلی از عقاید اهل سنت اولیه که سلفیه (وهابیه) پیرو آنان اند می‌باشد.

۱۲ - البصائر لمنکر التوسل باهل المقابر: شیخ حمدالله داجوی هندی چاپ مکتبه اشیق استانبول.

این کتاب رد بر کتاب ملا طاهر بنجیری (بنحشیری) مردانی پاکستانی رهبر فرقه وهابیه در کشور هند است که آن را "البصائر للمتوسلین بالمقابر" نامیده و در آن از منطق شرع خارج شده است و متولیین را مشرك دانسته و اتهاماتی را برآنان وارد کرده است.

۱۳ - البراءة من الاختلاق في الرد على اهل الشناق و النفاق في الرد على الفرقه الوهابيه الضاله: شیخ علی زین العابدین سودانی .

این نویسنده با مناظراتی که با بزرگان وهابیت در تلویزیون جمهوری سودان داشت فتنه آنان را خاموش کرد.

۱۴ - براءة الشيعة من مفتريات الوهابية : محمد احمد حامد سودانی .

۱۵ - تحریص الانبیاء علی الاستغاثه بالانبیاء و اولالیاء: عبدالله بن ابراهیم میرغمی (ساکن طائف)

۱۶ - تجرید سیف الجہاد لمدعی الاجتہاد: عبدالله بن عبداللطیف شافعی استاد ابن عبدالوهاب است.

۱۷ - تاریخ وهابیه ملا عبد الرسول مدنی کاشانی (۱۳۶۶ هـ)^۴

۱۸ - توسل به ارواح مقدسه: جعفر سبحانی

این رساله، مربوط به مسائل توسل به ارواح مقدسه است که وها بیان در آن مورد بیش از همه گرد و خاک می‌کنند.

۱۹ - تبرک الصحابة بآثار رسول الله (ص) محمد ظاهر الكردى المكى

نویسنده از علمای اهل سنت ساکن مکه و کتاب فوق که یکی از مولفات بسیار اوست در ۱۳۷۴ هـ در مکه مکرمه تالیف و در ۱۳۸۵ برای نخستین بار چاپ شده و در ۱۳۹۴ تجدید چاپ شده است این کتاب را آقای حیدر انصاری نجف آبادی در سال ۱۳۹۶ هـ به فارسی ترجمه و تحت عنوان "تبرک الصحابة" و در قطع جیبی در ۲۱۷ صفحه به چاپ رسانده است در ضمن ترجمه مقاله‌ای تحت عنوان (مشرك و موحد) از مترجم محترم چاپ شده است.

مولف در مقدمه کتاب گوید: در این رساله بسیاری از احادیث صحیح و آیات قرآن مجید را درباره تبرک جستن صحابه به آثار پیامبر (ص) را گردآوری کردواین احادیث و آیات نشانه و اشاره‌ای است به عظمت فضیلت و آوازه شهرت و پایه عظمت آن بزرگوار و چرا چنین نیاشد کسی که خداش برجهانیان برتری داد و منصب نبوت و رسالت را بدو ختم کرد و در روز رستاخیز (مقام محمود) را ویژه او گردانید و به احترام او امت وی را بر امتهای گذشته برتری داد.

۲۰ - التبرک : على احمدى ميانجى موسسة البعلة - تهران .

این کتاب همان طور که از عنوان آن معلوم است محور و موضوع اصلی خود را پیرامون حکم تبرک جستن صحابه و تابعین به آثار پیامبر (ص) و صلحاء اختصاص داده است.

نویسنده محقق کتاب، جواز تبرک را با ذکر نمونه‌های فراوانی از قبیل تبرک جستن از قطرات مبارک دستان پیامبر (ص) در حال وضو با استناد به منابع اهل سنت به کرسی اثبات نشانده است نیز در این اثر با استناد به روایات، آداب زیارت مرقد پیامبر (ص) و تبرک جستن از خاک مقدس قبر او مورد برسی واقع شده است، به علاوه مسائلی از قبیل بوسه زدن بر دست علماء و والدین و استادان و حکم شرعی آن به اعمال مورد بحث واقع شده است.

در این نوشته ثابت شده که تبرک جستن به آثار رسول خدا بخلاف ادعای بی اساس وها بی‌ها نه تنها شرک نیست بلکه نشانه ایمان و یقین نیز هست.

این کتاب به دنبال موضع ناصحیح و هابی‌ها و مشاهده کتاب ارزشمند "تبرک الصحابه" بآثار الرسول (ص) محمد طاهر کردی از علماء مکه تالیف شده است و به طوری که از نویسنده متبع و محقق کتاب شنیدم پس از چاپ کتاب به نمونه‌های فراوان دیگری دست یافته اند که خود یک جلد کتاب خواهد شد.

٢١- توسل از دیدگاه عقل و قرآن و حدیث: سید محمد ضیاء آبادی

سال نشر بهار ١٣٦٢، ناشر موسسه اهل‌البیت، بنیاد بعثت ٢٨٥ صفحه

٢٢- تنبیه الغافلین: شیخ عبدالحسین مخزومی قرشی عامل خیام
٥ (١٣٢١ م)

٢٣- التوسل بالنبي والصالحين: ابن حامد بن مرزوق و به ضمیمه آن
التوسل نوشته محمد عبدالقیوم القادری الهزاوی ٣٣٦ صفحه

٢٤- تهکم المقلدین بمن ادعی تجدید الدين: محمد بن عبدالرحمن بن
عفالق حنبلی

٢٥- جلال الحق في كشف احوال اشارات الخلق: شیخ ابراهیم حلمی قادری
اسکندری

٢٦- الحق المبين في الرد على الوهابيين: شیخ احمد سعید سرهندي
نقشندی^٦

٢٧- دعوى الهدى الى الورع في افعال و الفتوى: شیخ محمد جساد
بلاغی نجفی بن حسن (م ١٣٥٢) چاپ نجف ١٣٤٤ ق^٧ و نیز انوارالهدی چاپ
نجف در سال ١٣٤٥ ق از همین مولف

٢٩- دلیل واقعی در جواب وهابی: سیدحسین بن نصرالله بن صادق حسینی
موسی عرب باغی (م ١٣٦١) تبریز چاپ سنگی^٨

دنباله دارد

٥- مولفین کتب چاپی ج ٣ ص ٧٤٥

٦- هدية العارفين ج ١ ص ١٩٠ معجم المؤلفين ج ١ ص ٢٣٢

٧- مولفین کتب چاپی ج ٢ ص ٤١٣

٨- مولفین کتب چاپی ج ٢ ص ٩٥٦